

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/37-1/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

395/2015. (X. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos¹ panasz**a alapján **indult eljárásban** a 2015. október 22-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos és P. G. 2015. január 26-án, a Testület panaszirodáján adták elő panaszukat, amelyben arról számoltak be, hogy a panaszos 2015. január 15.-én délután fél 3 körül a nyolcadik kerületben, a K. S. utcában élettársával nézeteltérésbe keveredett az utcán. élettársa, P. G. kihívta a mentőket mivel a panaszos szerinte idegösszeroppanást kapott. A fenti cselekményt rögzítette egy kamera vagy szemtanú látta, ezért nemsokára kiérkezett egy rendőrségi nagybusz és egy gépkocsi. A konkrét rendőri intézkedésnél 2 rendőr maradt, akik a készenléti rendőrség állományába tartoznak. A panaszos és P. G. nevesítik is őket: L. F., a másik Sz. J. r. zls. A rendőrök nem azonosították magukat mikor kiérkeztek. A panaszos átadta a személyi okmányait az igazoltatás során. Amikor visszakapta iratait, Sz. J. r. z. sértegette a panaszost, azt mondta a rendőrnek, hogy nem akarja a sértegetését hallgatni, erre Sz. J. r. zls a panaszos fejét a falba verte és hátrahelyzetben megbilincselte. A z. azt mondta neki, hogy csak akkor mehet el, amikor ő azt mondja.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A panaszos homlokán, oldalt megsérült, horzsolás jött létre, kezén bőrpír keletkezett a bilincselés következtében. A bilincset csak a rendőrkapitányság épületében vették le. A panaszos kérte, hogy lazítsanak a bilincsen, de rászorították a kezére a kérés ellenére. A nyolcadik kerületi kapitányságra bevitték és a panaszos kb. 20:30-kor engedték ki.

Nem kapott semmilyen papírt arról, hogy ott járt, mi történt. A kapitányságon a panaszost mellékhelyiségbe kiküldték és fehérneműre vetkőzött, egy rendőr megkínálta az ételéből (L. F.) és megkínálták cigarettával. A panaszostól elvették a székét, nem tudott leülni, majd L. F. adott neki székét, hogy le tudjon ülni. A panaszos sérelmezi, hogy 5 órán túli fogva tartása ellenére hivatalosan ételmet nem kapott. A panaszost nem hallgatták ki, végül egy papírt írtak vele alá, hogy garázdaság ellen eljárást indítanak ellene. A panaszos a folyosón ült, nem hallgatták ki.

A panaszos, amikor ki akart menni mosdóba egy hölgy kiment vele, végig bent volt a vele és nem is ment ki, nézte őt, miközben a panaszos szeretett volna a mosdóban dolgát elvégezni. A panaszos sérelmezi, hogy a kapitányságon őt orvos nem látta. A panaszos aznap este ment el orvoshoz, itt látélet készült. Ennek fénymásolatát csatolja.

A panaszos a hangnemet kifogásolja, ahogyan a rendőr beszélt vele, sértegette miközben meg volt bilincselve. Azt is sérelmezi, hogy a rendőrök a kihívott mentőket miért küldték vissza és utána a rendőrségen nem kérdezték meg, hogy kér-e orvosi ellátást. A panaszos az előállítást is panaszolja és az időtartamot a rendőrkapitányságon.

A rendőrök nem tájékoztatták a panaszost, hogy panasszal élhet rendőri intézkedés ellen. A panaszjogról úgy szerzett tudomást, hogy pár nappal később P. G.-val együtt mentek be a V. utcába jegyzőkönyvért, de nem kaptak semmilyen papírt. Onnan a T. utcába küldték őket a készenléti rendőrök, ahol kapott tájékoztatást az FRP eljárásáról.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Dr. B. J. r. vörögy., a sérelmezett intézkedést foganatosító K. R. vezetője a Testület megkeresésére 2015. február 19-én adott válaszában az alábbiakról számolt be.

2015. január 15-én a BRFK Rendőrkapitányság illetékességi területén közterületi járőrszolgálatot látott el. A szolgálatuk teljesítése során, a fenti napon 14:05 órakor a M. segítséget kért, mert az információ alapján a K. utcában egy férfi egy nőt bántalmazott. A helyszínre a K. u. és D. u. kereszteződéshez 14.10 órakor érkezett L. F. r.ftzls. és Sz. J. r. zls. a B. osztály A. állományából. A helyszínen látták, hogy P. G. a panaszost a kabátjánál fogva visszatartja. P. G. jobb szeme alatt friss horzsolási seb, a panaszos bal arcán és bal kezén friss horzsolás volt látható.

A fenti körülményeket észlelve intézkedés alá vonták a két személyt a rendőrök. Napszaknak megfelelően köszöntek, mindketten közölték nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket, valamint azt, hogy verekedésről érkezett bejelentés, amely miatt bűnüldözési, bűnmegelőzési célból

rendőri intézkedést kezdeményeznek velük szemben. Az intézkedés megkezdésekor a szolgálati fellépés módja megfelelt a normákban foglaltaknak, a fenti személyek adatait rögzítették, illetve a körözési információs rendszerben leellenőrizték, melyben nem szerepeltek.

Az intézkedés megkezdésekor az intézkedés tényét, célját a jogszabályi előírásoknak megfelelően közölték. A rendőrök az intézkedés alá vontakkal szemben nyugodt hangnemben beszéltek és határozottan intézkedtek, nem alkalmaztak megkülönböztető bánásmódot. Az intézkedés során empatikus és tisztelettudó volt a rendőrök bánásmódja az intézkedés alá vont személyekkel. Sz. J. r.zls. az intézkedés alatt nem sértette az intézkedés alá vontakat, sőt a nyugodt stílusával, kérdéseinek hatására mondta el P. G. az intézkedés előtt történeteket.

Sz. J. r.zls. nem sértegette a panaszost, a fejét nem verte a falba. Sz. J. r.zls. nem mondta neki, hogy csak akkor mehet el, ha ő azt mondja. Az intézkedő rendőrök tájékoztatták az intézkedés alá vontat, hogy köteles alávetni magát a rendőri intézkedésnek és utasításainak engedelmeskedni. Az intézkedés alá vontak közül a panaszos az intézkedés megkezdésétől emelt hangnemben válaszolt a rendőrök kérdéseire, szavaival folyamatosan bírálta a rendőrséget („Miért nem a bűnözőkkel foglalkoztatok?, Akkor hol voltatok, amikor kiraboltak? Szart sem értek, csak basztatjátok az embereket”) illetve kijelentette, hogy az intézkedés helyszínét elhagyja és hazamegy. Egy alkalommal kísérletet tett arra, hogy elhagyja a helyszínt kivonva magát a rendőri intézkedés alól.

A panaszos magatartásának megakadályozása céljából a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával L. F. r.ftz. felszólította az együttműködő magatartásra. Miután a kívánt célt nem érték el a rendőri felszólítással, és a panaszos magatartása arra utalt, hogy elhagyja a helyszínt (elindult az Illés utca irányába), ezrét vele szemben előzetes figyelmeztetést követően a tanult önvédelmi fogásokkal mindkét rendőr testi kényszert alkalmazott, az épület falához szorítja bilincselési helyzetbe hozta. Ellenszegülését ez sem törte meg, ezért ezt követően L. F. r.ftz utasítására Sz. J. r. zls. a rendszeresített bilincseléssel hátra helyzetben megbilincselte. A testi kényszer, illetve a bilincselés alkalmazása az épület falánál történt, mivel figyelembe véve az előzetes magatartását, a kényszerítő eszköz alkalmazásához stabil helyzetbe kellett hozni. A bilincselés ideje alatt, illetve követően a panaszos hangosan kiabált az intézkedő rendőrökkel, vitatva az intézkedés jogszerűségét. A bilincselés felhelyezése után folyamatos kommunikáció hatására 4-5 perc múlva megnyugodott, együttműködő magatartást tanúsított. A rendőrök a végrehajtott rendőri intézkedést az Rtv. 15. §-ának betartásával fogantatosították s az arányosság követelményét nem sértették meg, az intézkedés törvényes célját a legkisebb korlátozással érték el. A rendőrök az intézkedés során szükséges mértékben alkalmaztak testi kényszert és bilincselést az ellenszegülés megtörése érdekében. Ezután a panaszost garázdaság bűncselekmények elkövetése miatt elfogták és előállították a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra, ahol 15 órakor panasz mentesen átadták. A kényszerítő eszköz alkalmazása ekkor megszűnt. A bilincselés 14:35 órától 15:00 óráig tartott, sérülést nem okozott.

A panaszost az Rtv. 33.§ (1) bekezdés a pontja alapján garázdaság bűncselekmények elkövetése miatt elfogták és előállították. Ekkor az elfogott személy ruházatának átvizsgálására került sor az Rtv. 29.§ (6) bekezdése alapján, melyet G. S. T. r. szds asszony hajtott végre. A Rendőrkapitányságon 15 órakor panaszmentesen átadásra került, a kényszerítő eszköz alkalmazása ekkor megszűnt. A Rendőrkapitányságon a panaszost és P. G-t a készenléti csoportvezető utasítása alapján külön helyiségben kellett őrizni, mert látó és halló távolságba kerültek, újra konfliktus helyzet alakult volna ki közöttük. P. G. felügyeletét B. Z. r. törm. végezte az aulában, míg L. F. r. ftz. a leíró helyiség előtt felügyelte a panaszost. Az előállítás és az őrzés ideje alatt az előállítottal

szemben más eljárási cselekmény nem került foganatosításra A szolgálat végeztével 20.10 órakor a panaszos őrzését átadták a B. O. állományát váltó B. O. alosztály munkatársának. ezt követően 20.20 órakor a K. R. központi objektumába beindultak, ahová 20.30 órakor beérkeztek. Tekintettel arra, hogy a szolgálat végeztével a nevezettekkel szemben folyt még az eljárás, ezért az előállításról szóló igazolásokat nem tudták kiállítani. A panaszost az intézkedés megkezdésekor a helyszínen a rendőrök szóban tájékoztatták az előállítás okáról.

Az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a jogokról és kötelezettségekről szóló tájékoztatás a KR részéről nem történt, mivel 15 órától átadásra került a panaszos a Rendőrkapitányság készenléti csoportvezetője részére. A tájékoztatás a Rendőrkapitányság beosztottjainak kellett megtenni.

Az intézkedés során a panaszos sérülést nem szenvedett. A testi kényszer, illetve a bilincs alkalmazását G. S. T. r. sz. kivizsgálta, az intézkedés alá vontakat meghallgatta. Ennek során megállapította, hogy a testi kényszer, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása sérülést nem okozott. Ezt követően az intézkedő rendőrök saját kezdeményezésre a készenléti csoportvezető segítségével az OMSZ segítségét kérték, mivel a passzozon és P. G-n látható sérülések voltak, amelyeket egymásnak okoztak az intézkedés előtt. Az OMSZ munkatársai 16 óra 40 perckor érkeztek a Rendőrkapitányságra és mindkét személyt megvizsgálták, a vizsgálat eredményéről „Dokumentációs lap”-ot készítettek.

A bilincselést követően a beszállítás előtt a panaszos kérte, hogy lazítsak a bilincsen, melynek Sz. J. r.zls. élet tett. A beszállító gépkocsiban – mivel hátra helyzetben került bilincselésre – feltételezhetően saját magának szoríthatta meg a bilincset. A kényszerítő eszköz alkalmazását követően az előállított személyt tájékoztatták a panasztételi lehetőségről, határidejéről, melyet tudomásul vettek, azzal nem kívántak élni, sem az előállítás során sem a Rendőrkapitányságon ismertették, hogy az intézkedéssel kapcsolatos panaszt megteheti a Rendőrkapitányságon, az ORFK T. utcai székházában, az Ügyészségen, illetve a Független rendészeti Panasztestületnél. felhívták figyelmét a rendelkezésre álló határidőről.

A rendőrkapitányságra előállított személynek nem áll rendelkezésre ülőalkalmatosság a fogda előtti előtérbe, de miután a panaszos ezt a kérését jelezte, L. F. r. ftzs a leíró helyiségéből egy széket biztosított. Az öt órán túli fogva tartás utáni étellel történő ellátásról nem a KR-nek kellett gondoskodnia, mert a panaszos 15 órakor a készenléti csoportvezetőnek átadásra került. A panaszossal szemben garázdaság elkövetőse miatt büntető, jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség elkövetése miatt szabálysértési feljelentést tettek az intézkedő rendőrök.

2) Gy. P. r. alez., a sérelmezett előállítást foganatosító rendőrkapitányság alosztályvezetője a Testület megkeresésére adott válaszában az alábbiakról számolt be.

A panaszos előállítása 14.10 órától 20.27 óráig tartott. Az előállítása során gyanúsított kihallgatásról szóló jegyzőkönyv felvételére került sor 2015. január 15-én 20.16 órától 20.27 óráig. Ezt követően került sor a bűnügyi nyilvántartás rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 6. szakasza alapján fényképfelvételre és ujj és tenyérlenyomat vételére. A rendelkezésre álló dokumentációk alapján a panaszos nem került elhelyezésre az előállító helyiségben.

A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőr nem vett el székét a panaszostól, arról nem rendelkezik hatóságunk információval, hogy nevezettől más rendőri szerv beosztottja bármit is elvett volna. Tekintettel arra, hogy a panaszos nem került elhelyezésre az előállító helyiségben, így dokumentáltan élelmet nem kapott. A panaszossal szemben a 01080/570/2015.bű. számon eljárás indult a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a szerint minősülő garázdaság vétsége miatt.

3) G. S. r. szds. 2015. február 17-án kelt jelentése szerint:

2015. január 15.-én 06 óra 00 perctől 21 óra 00 percig közterületi járőrszolgálatot látott el a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén 1+16 fővel, a H. hívóval.

Szolgálat teljesítése során 14 óra 20 perckor a J. hívóval szolgálatot teljesítő L. F. r. tzs és Sz. J. r. zls. jelentették, hogy 2 fővel szemben az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján (garázdaság bűncselekménye miatt) elfogást foganatosítottak. Mindkét személyt a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra előállították a KCSV utasítására. Tájékoztatták, hogy a panaszossal szemben testi kényszer és bilincset alkalmaztak.

A BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság épületében meghallgatta az intézkedő rendőröket, akik elmondták, hogy 14 óra 05 perckor a Mobil 1-es segítséget kért rádión keresztül, mivel a Budapest K. utcában egy férfi egy nőt bántalmaz. A helyszínre 14 óra 10 perckor érkeztek meg, ahol észlelték, hogy P. G. a panaszost a kabátjánál fogva visszatartja. Az intézkedést Rtv. 20. § (2). bek., valamint Szóig. Szab. 5. § (1). bek alapján kezdték meg. A panaszost és P. G-t az Rtv. 29. § (1) bekezdésének megfelelően igazoltatták, adataikat rögzítették, illetve a körözési információs rendszerben leellenőrizték, melyben nem szerepeltek. Az intézkedés alá vontakkal szemben nyugodtan és határozottan intézkedtek, nem alkalmaztak megkülönböztető bánásmódot. Az intézkedés alá vontak közül a panaszos az intézkedés megkezdésétől emelt hangnemben válaszolt kérdéseikre, több alkalommal tett kísérletet arra, hogy elhagyja a helyszínt és kivonja magát a rendőri intézkedés alól.

A fenti magatartás megakadályozása céljából a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólították az együttműködő magatartásra. Miután a kívánt célt nem érték el a rendőri felszólítással, ezért vele szemben előzetes figyelmeztetést követően a tanult önvédelmi fogásokkal testi kényszer alkalmaztak az Rtv. 47.§ figyelembe vételével, bilincselési testhelyzetbe hozva a panaszost. Ezt követően Sz. J. r. zls. a rendszeresített bilincseléssel kezelt hátra helyzetben bilincselte meg. A bilincselés ideje alatt illetve azt követően a panaszos hangosan kiabált, ordított velük, vitatva az intézkedés jogszerűségét. A bilincs felhelyezése után folyamatos kommunikáció hatására 4-5 perc alatt megnyugodott, együttműködő magatartást tanúsított. Az Rtv. 19. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az intézkedés alá vontakat tájékoztatták, hogy kötelesek alá vetni magukat a rendőri intézkedésnek és utasításaiknak engedelmeskedni. P. G. együttműködő magatartása miatt vele szemben sem testi kényszerre, sem bilincs alkalmazására nem került sor.

A fenti személyeket 15 óra 00 perckor sérülés és panaszmentesen átadták a BRFK. KCSV.-nek. A kényszerítő eszköz alkalmazása ekkor megszűnt. A bilincselés a panaszossal szemben 14 óra 35 perctől 15 óra 00 percig tartott. A Rendőrkapitányságon a panaszost és P. G-t a KCSV utasítása alapján külön helyiségben kellett őrizni, mert ha látó és halló távolságba kerültek, egyből szidalmazták egymást. P. G. felügyeletét B. Z. r. törm. végezte az aulában, míg L. F. r.tzls. a leíró

helyiség előtt felügyelte a panaszost. Majd ezt követően P. G. a KCSV utasítására 17 óra 40 perckor került elhelyezésre fogdán az ügy további lefolytatása miatt.

Mivel a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság épületében nem tartózkodott más nőnemű rendőr a panaszos ruházatát G. S. r. szds. vizsgálta át az előállító egység előterében található zárt helyiségben. A panaszos készségesen kipakolt a ruházatának minden zsebéből, levette a pulóverét, valamint a nadrágját térdig letolta mutatva, hogy nincs alá rejtve semmi. A ruházatátvizsgálás során sem bűncselekmény elkövetéséből származó, sem bűncselekmény elkövetésére alkalmas eszköz, valamint közbiztonságra veszélyes eszköz nem került elő.

A panaszost szóban tájékoztatta az előállítás okáról (garázdaság bűncselekménye), valamint az Rtv. IX. fejezetében meghatározott panasztételi lehetőségéről szóló tájékoztatót részére ismertette. Ezt követően meghallgatta a rendőri intézkedés lefolytatásával kapcsolatban. A panaszos elmondta, hogy P. G., az élettársa és az albérlőiken vitatkoztak össze. A rendőri intézkedéssel szemben panasszal nem kívánt élni, valamint elmondta, hogy a testi kényszer és a bilincselés sérülést részére nem okozott.

Az intézkedő rendőrök a Rendőrkapitányság épületébe az OMSZ segítségét kérték, mivel az intézkedés alá vontakon látható sérülések voltak, amelyeket egymásnak okoztak az intézkedés előtt. Az OMSZ munkatársai 16 óra 40 perckor érkeztek a kapitányságra és mindkét személy részére „Dokumentációs lap”-ot készítettek.

4) Az intézkedést foganatosító L. F. r. ftzls. és Sz. J. r. zls. 2015. február 17-én kelt közös jelentése szerint:

2015. január 15-én közterületi járőrszolgálatot láttak el a BRFK Rendőrkapitányság illetékességi területén J. hívóval.

Szolgálatuk teljesítése során, a fenti napon 14.05 órakor a M. segítséget kért, mivel a Budapest, K. utcában egy férfi egy nőt bántalmaz. A helyszínre 14.10 órakor érkeztek meg, ahol észlelték, hogy P. G., a panaszost a kabátjánál fogva visszatartja. Az intézkedést Rtv. 20. § (2) bekezdés, valamint Szolg. Szab. 5. § (1) bekezdés alapján kezdték meg. Ennek során a szolgálati fellépés módja megfelelt a normákban foglaltaknak. Napszagnak megfelelően köszöntek, mindketten közölték nevüket, rendfokozatukat, valamint azt, hogy verekedésről érkezett bejelentés, amely miatt kezdték meg a rendőri intézkedést velük szemben. Nevezett személyeket az Rtv. 13. § (1) bekezdésének megfelelően az Rtv. 29. § (1) bekezdésének megfelelően igazoltatták a közrend, közbiztonság érdekében, adataikat rögzítették, illetve a körözési információs rendszerben leellenőrizték, melyben nem szerepeltek.

Az intézkedés alá vontakkal szemben nyugodtan, tárgyilagosan és határozottan intézkedtek, nem alkalmaztak megkülönböztető bánásmódot és erőszakot. A helyszínre kiérkezésükkor észlelték, hogy a panaszos bal arcfelén a szem alatt frissen keletkezett horzsolás, illetve a bal kezén több hosszanti frissen horzsolts seb volt látható. P. G. jobb szeme alatt friss horzsolts seb volt látható.

Az intézkedés alá vontak közül a panaszos az intézkedés megkezdésétől emelt hangnemben válaszolt kérdéseikre, szavaival folyamatosan bírálta a rendőrséget („miért nem a bűnözőkkel foglalkoztok?”), illetve kijelentette, hogy az intézkedés helyszínét elhagyja és haza megy. Egy alkalommal kísérletet tett arra, hogy elhagyja a helyszínt kivonva magát a rendőri intézkedés alól. A fenti magatartás megakadályozása céljából L. F. r. ftzls. Úr a „törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólította az együttműködő magatartásra. Miután a kívánt célt nem érték el a

rendőri felszólítással, és magatartása arra utalt, hogy elhagyja a helyszínt (elindult az I. utca irányába), ezért vele szemben előzetes figyelmeztetést követően a tanult önvédelmi fogásokkal testi kényszer alkalmaztak az Rtv. 47.§ figyelembe vételével, bilincselési testhelyzetbe hozva a panaszost.

Ellenszegülését ez sem törte meg, ezért ezt követően L. F. r. ftzls. utasítására Sz. J. r. zls. a rendszeresített bilincsel hátra helyzetben megbilincselte figyelemmel az Rtv. 48. § c) illetve d) pontjába foglaltakra. A testi kényszer, illetve a bilincselés alkalmazása a ház falánál történt, mivel figyelembe véve az előzetes magatartását, a kényszerítő eszköz alkalmazásához stabil helyzetbe kellett hozni. Sz. J. r. zls. nem sértegette a panaszost, a fejét nem verte a falba. A bilincselés ideje alatt illetve azt követően a panaszos hangosan kiabált, ordította, vitatva az intézkedés jogszerűségét. A bilincs felhelyezése után folyamatos kommunikáció után 4-5 perccel megnyugodott, együttműködő magatartást tanúsított.

Az Rtv. 19. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően az intézkedés alá vontakat tájékoztatták, hogy kötelesek alá vetni magukat a rendőri intézkedésnek és utasításainknak engedelmeskedni. Az intézkedés alá vontak közül a panaszos szóban és tettekben is ellenállt a rendőri intézkedésnek, emelt hangnemben válaszolt kérdéseikre, szavaival folyamatosan bírálta a rendőrséget, illetve kijelentette, hogy az intézkedés helyszínét elhagyja és haza megy. Egy alkalommal kísérletet tett arra, hogy elhagyja a helyszínt kivonva magát a rendőri intézkedés alól. Ellenszegülését a testi kényszer alkalmazása sem törte meg, ezért vele szemben bilincs alkalmazására is szükség volt. P. G. együttműködő magatartása miatt sem testi kényszerre, sem bilincs alkalmazására nem került sor.

A fenti személyeket az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján (garázdaság bűncselekménye miatt) előállítottuk a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságra, ahol 15.00 órakor sérülés és panaszmentesen átadtuk a K. Csoportvezetőnek. A kényszerítő eszköz alkalmazása ekkor megszűnt. A bilincselés 14.35. órától 15.00 óráig tartott. A Rendőrkapitányságon a panaszost és P. G-t a KCSV utasítása alapján külön helységben L. F. r. ftzls. és B. Z. r. törm. felügyelték. Majd ezt követően P. G. a KCSV utasítására 17.40 órakor fogdán elhelyezésre került az ügy további lefolytatása miatt. Szolgálatuk végeztével 20.10 órakor a panaszos őrzését átadták az őket váltó KR Bűnügyi Osztály Alosztály munkatársának. Ezt követően 20.20 órakor a KR laktanyába beindultak, ahová 20.30 órakor beérkeztek. Mivel a szolgálat végeztével a nevezettekkel szemben folyt még az eljárás, ezért az előállításról szóló igazolásokat nem állt módjukban kiállítani.

A panaszost és P. G-t az intézkedés helyszínén szóban tájékoztatták az előállítás okáról (garázdaság bűncselekménye). Igazolás nem készült tekintettel arra, hogy P. G. az előállító helyiségbe került elhelyezésre, míg a panaszos meghallgatására a szolgálatuk végéig nem került sor. A fenti két személy részére az előállításról szóló igazolást a BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányság állította ki. Az előállítást követően a BRFK KCSV-n keresztül az OMSZ segítségét kérték, mivel az intézkedés alá vontakon látható sérülések voltak, amelyeket egymásnak okoztak az intézkedés előtt.

Az OMSZ munkatársai 16.40 órakor érkeztek a kapitányságra és mindkét személy részére „Dokumentációs lap”-ot készítettek. A testi kényszer, illetve a bilincs alkalmazását G. S. T. r. szds. (KR. alosztályvezető) asszony vizsgálta, az intézkedés alá vontakat meghallgatta. Ennek során megállapította, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazása sérülést nem okozott, valamint az intézkedéssel szemben panasszal nem kívánnak élni.

A bilincselést követően a beszállítás előtt a panaszos kérte, hogy lazítsak a bilincsen, ezt követően ennek eleget tettek. A beszállító gépkocsiban - mivel hátra helyzetben került bilincselésre - feltételezhetően saját magának szoríthatta meg a bilincset. A kényszerítő eszköz alkalmazását követően mindkét előállított személyt tájékoztatták a törvény szerinti panasz lehetőségéről, illetve annak határidejéről. Ismertették, hogy az intézkedéssel kapcsolatos panaszát megteheti BRFK (...) kerületi Rendőrkapitányságon, az ORFK T. utcai székházában, az Ügyészségen, illetve a Független Rendészeti Panasztestületnél. Felhívták figyelmüket a rendelkezésre álló határidőről.

A Rendőrkapitányságra előállított személynek nem áll rendelkezésre ülőalkalmatosság, de mivel a panaszos jelezte, hogy fáradt, (előző este keveset pihent), ezért részére L. F. r. ftz. a leíró helyiségből egy széket biztosított. A panaszossal szemben a 2012. évi C. törvény 339.§. (garázdaság) valamint a 2012. évi II. törvény 216. §. (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) alapján büntető és szabálysértési feljelentést, valamint P. G-vel szemben a 2012. évi C. törvény 339.§. (garázdaság) alapján büntetőfeljelentést tettek. P. G. az intézkedés során együttműködő magatartást tanúsított, kényszerítő eszköz alkalmazása vele szemben nem vált szükségessé.

5) A panaszos bilincseléséről szóló parancsnoki kivizsgálás szerint:

2015. január 15-én 14 óra 10 perckor az intézkedő rendőröket egy verekedéshez irányították. Ezt követően igazolgatás alá vonták a személyeket, a panaszost és P. G-t. Személyazonosító okmánnal a panaszos magát hitelt érdemlően igazolta, abból személyazonosságukat kétséget kizáróan megállapította. Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a panaszos jobb kezével ökolbe szorított kézzel erőteljesen P. G. arccsontjára ütött majd P. G. a panaszost erőteljesen jobb tenyerével arcon ütötte. A Rk. KCSV utasítására a panaszost és P. G-t előállították a kapitányságra, melynek végrehajtásához (előzetes figyelmeztetést követően) Sz. r. zls. a rendszeresített bilincsel hátra helyzetben megbilincselte.

A fentiek alapján megállapítást nyert, hogy jogszerűen kezdeményeztek rendőri intézkedést és az igazoltatást szakszerűen hajtották végre, illetve a személyes szabadság korlátozása jogszerű volt. Tekintettel a társaságában lévő személynél feltalált tárgyakra, illetve az intézkedés alatti magatartására a panaszossal szemben jogszerű, törvényes, indokolt és szükséges volt az Rtv. 48.§ c., d). pontja, valamint az Rtv. 47.§ alapján a bilincs alkalmazása.

Az Rtv. 15.§ (1) és (2) bekezdés alapján az intézkedő rendőrök az arányosság követelményeinek megfelelően jártak el. A Szolgálati Szabályzat 39.§ (1) bekezdésnek megfelelően a kényszerítő eszköz alkalmazása az arányosság figyelembevételével és a testi épséghez fűződő jogok tiszteletben tartása mellett történt. A panaszoson a bilincset 14:35 órától 15:00 óráig alkalmazták, amely személyi sérülést nem okozott, emberi méltóságában nem sértette.

6) A panaszossal szemben fogatosított előállítás végrehajtásáról, kényszerítőeszköz alkalmazásáról készített jelentés szerint:

Szolgálat teljesítése során 2015. január 15-én 14.05 órakor a M. (...) -es segítséget kért, mivel a Budapest. utcában egy férfi egy nőt bántalmaz. A helyszínre 14.10 órakor érkeztek meg, ahol észlelték, hogy a panaszost a kabátjánál megfogva egy férfi erőszakkal visszatartja.

Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy az erőszakos férfi P. G. Majd meghallgatták a panaszoszt, aki elmondta hogy az élettársával- P. G-vel korábbi ügyből kifolyólag szóváltásba keveredett, majd P. G-től egy erőteljes ütést kapott a bal arcára. Az ütést követően azonnal ököllel megütötte P. G. fejét továbbá a jobb hüvelykujjával a P. G. szemét erőteljesen megnyomta, és megkarmolta Kérdésre elmondta, hogy a mentőszolgálat segítségét nem kérte, orvosi ellátást nem igényelt.

Továbbá meghallgatták a panaszos élettársát, P. G-t, aki elmondta, hogy a panaszossal veszekedett és a veszekedés során adott a jobb tenyerével egy erőteljes ütést az élettársa fejére. P. G. a fenti eseménnyel kapcsolatban mást nem volt hajlandó elmondani. Kérdésre elmondta, hogy a mentőszolgálat segítségét nem kérte, orvosi ellátást nem igényelt. A fenti eseményt jelentették a KCSV-nak, akinek utasítására mind a két személy előállították a Budapest (...) kerületi Rk-ra.

Az előállítást megelőzően előzetes ruházat átvizsgálást követően P. G-t szolgálati gépjárműben helyezték el, majd a panaszos előállításához egy másik szolgálati gépjárművet kért B. K.-tól. A panaszos az intézkedés során agresszívan viselkedett, az intézkedés helyszínét többszöri felszólítás ellenére el akarta hagyni, ezért vele szembe a fenti napon 14.35 órakor szökés és ellenszegülés megakadályozása miatt L. F. r. ftzls a tanult önvédelmi és intézkedés taktikai fogással a panaszos bal karját megfogta, bilincselési testhelyzetbe hozta, majd a jobb karját megfogtam és megbilincselte. A kényszerítő eszközök alkalmazása során sérülés nem keletkezett.

Az előállítás során elsődleges ruházatátvizsgálást hajtottak végre, melynek során bűncselekményből származó, közbiztonsági eszköz nem került elő. Ezt követően a BRFK (...) kerületi Rk munkatársai segítettek a beszállításban. A Budapest (...) kerületi Rk KCSV-nek 15.00 órakor a fenti két személyt sérülés és panaszmentesen átadták. Bilincset a panaszossal szemben 14.35 órától 15.00 óráig alkalmaztak. A Budapest (...) kerületi KCSV utasítására mentőt kértek a Rendőrkapitányságra, akik 16.40 órakor K. I. ápoló vezetésével megérkeztek. K. I. elmondta, hogy a panaszos bal kezén több hosszanti horzsolts seb található, amely a mai napon keletkezett és 8 napon belül gyógyul.

A panaszossal közölték, hogy ellene büntető és szabálysértési feljelentést tesznek a fenti tényállás alapján. A panaszos és P. G. körözésben nem szerepeltek, az intézkedéssel szemben panasszal nem kívánnak élni. P. G-vel szemben a 29022/4566/2015. id. ügyiratszámom külön jelentést készült. Az intézkedést Rtv. 20. § (2) bekezdés, valamint Szolg. Szab. 5. § (1) bekezdés alapján kezdték meg.

A panaszossal szemben Rtv. 29. § (1) bekezdés szerinti igazoltatás, Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, Rtv. 33. § (1) bekezdés. a) pont szerinti szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érést követő elfogás került alkalmazásra.

Az intézkedés során az alábbi kényszerítő eszköz került alkalmazásra:

- Rtv. 48. § c) pont szökés megakadályozása érdekében bilincs alkalmazása,
- Rtv. 48. § d) pont ellenszegülés megtörése érdekében bilincs alkalmazása,
- Rtv. 47. § testi kényszer.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI.24.) BM-IM együttes rendelet 4. §. (4) bekezdése alapján 2015.01.15 nap 14:00 perckor megtörtént. Az Rtv. 33.§ (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került. Az Rtv. 33.§ (4) bekezdés alapján az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került. Az előállító egységben történő

elhelyezéssel 'kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13) BM. rendelet 2.§,(8), (9) 19/1996. (VIII.23) ORFK utasítás 36/A alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

7) A panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazásának parancsnoki kivizsgálásáról szóló jelentés szerint az elfogás és a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű, szükséges és arányos volt.

8) A rendőrség mellékelte a panaszossal szemben megindított büntetőeljárás egyes iratait, amelynek részletes ismertetésétől a Testület eltekint. A rendőrség mellékelte az OMSZ által kiállított vizsgálatról szóló dokumentációt, azonban ennek a Testülethez eljuttatott másolati példánya nem olvasható, így ezen dokumentumot sem ismerteti a Testület.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt, emberi méltósághoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez, a XX. cikkben rögzített testi-lelki egészséghez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A Testület rendelkezésére álló rendőri iratok szerint a járőrök szolgálatuk teljesítése során, információt kaptak, miszerint egy férfi, egy nőt bántalmaz az utcán. A kikerkező rendőrök a helyszínen azt látták, hogy P. G. visszatartja kabátjánál fogva a panaszost. P. G. jobb szeme alatt friss horzsolásos seb, a panaszos bal arcán és bal kezén friss horzsolás volt látható.

A panaszos panaszbejelentéséről felvett jegyzőkönyvben arról számolt be, hogy a panaszos 2015. január 15.-én délután fél 3 körül a nyolcadik kerületben, a K. S. utcában élettársával – P. G.-val - nézeteltérésbe keveredett az utcán. P. G. kihívta a mentőket mivel a panaszos szerinte idegösszeroppanást kapott. A fenti cselekményt rögzítette egy kamera vagy szemtanú látta, ezért nemsokára kikerkezett egy rendőrségi nagybusz és egy gépkocsi.

Itt szükséges utalni az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati

Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A Testület által feltárt tényállás alapján felmerülhetett a gyanú, hogy a panaszos magatartásával jogellenes cselekményt követett el.

A Büntetőtörvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdés szabályozza a garázdaság tényállását, amely szerint, „aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés, illetve bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A Testület megítélése szerint felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos jogellenes cselekmény(ek)e)t követett el. Ez az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

2) A rendőrségi iratok szerint a panaszos igazoltatásának alapjául az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata szolgált.

Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megítélése szerint egy bűncselekmény, szabálysértés, illetve szabályszegés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében fogantatosított igazoltatást megalapozza.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő joggal hajtották végre, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát nem sértette.

3) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés jogalapját, időtartamát.

A panaszos beadványában sérelmezte bilincselését. Panaszos előadta, hogy a rendőröknek átadta a személyi okmányait az igazoltatás során. Amikor visszakapta iratait, Sz. J. r. zászlós sértegette

panaszost, azt mondta a rendőrnek, hogy nem akarja a sértegetését hallgatni, erre Sz. J. r. zls. a panaszos fejét a falba verte és hátrahelyzetben megbilincselte. A zászlós azt mondta neki, hogy csak akkor mehet el, amikor ő azt mondja. A panaszos homlokán, oldalt megsérült, horzsolás jött létre, kezén bőrpír keletkezett a bilincselés következtében. A bilincset csak a rendőrkapitányság épületében vették le. A panaszos kérte, hogy lazítsanak a bilincsen, de rászorították a kezére a kérés ellenére.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint miután a helyszínen azt látták, hogy a panaszos élettársa - P. G. - visszatartja kabátjánál fogva panaszost. P. G. jobb szeme alatt friss horzsolásos seb, panaszos bal arcán és bal kezén friss horzsolás volt látható. A jogszabályokban előírt felszólításnak panaszos nem engedelmeskedett, magatartása arra utalt, hogy el kívánja hagyni a helyszínt (elindult egy másik utca irányába). Előzetes figyelmeztetést követően az intézkedő rendőrök testi kényszert alkalmaztak, panaszost egy, az intézkedés helyén található épület falához szorították, de mivel ellenszegülése nem tört meg bilincset alkalmaztak. A folyamatos kommunikáció hatására 4-5 percet követően panaszos megnyugodott. A bilincselés 14 óra 35 perctől 15 óráig tartott.

Az Rtv. 47. § szerint „a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

A Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdés szerint „a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

A bilincselés jogalapja a rendőrségi iratok és jelentések alapján egyrészt az Rtv. 48. § d) pontja volt, amely szerint „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy ellenszegülésének megtörésére..”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) a-d) pontjai szerint, bilincselés alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincselés alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

A Testület a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban figyelembe vette egyrészt az Rtv. 15. § szerinti arányosság elvét, amely szerint „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az arányosság követelményének a Testület álláspontja szerint elvi éllel kell érvényesülnie a rendőrség minden eljárása során.

Másrészt a Testület figyelembe vette Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdését, amely alapján „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.”

A rendőr által alkalmazható kényszerítő eszközök közül a testi kényszer a legenyhébb, amelyet a bilincselés követ. A fenti rendelkezések alapján a kényszerítő eszközöket az arányosság és fokozatosság elvének megfelelően kell alkalmazni.

A Testület álláspontja szerint a bilincselés megfelelő joggal történt, és az intézkedő rendőrök a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése szerinti fokozatosság elvét is szem előtt tartották, amikor először a testi kényszer alkalmazása mellett döntöttek, majd amikor további ellenszegülést tapasztaltak csak akkor alkalmazták a bilincselést. A Testület az Rtv. 15. § szerinti arányosság követelményéből kifolyólag vizsgálta a bilincselés időtartamát is, tekintve, hogy a bilincselés nem tarthat aránytalanul hosszú ideig, csak ameddig szükséges. A Testület ezzel kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bilincselés időtartamát tekintve nem érvényesült maradéktalanul az Rtv. 15. § szerinti arányosság követelménye, mivel a panaszos ellenszegülése 4-5 perc után megszűnt, együttműködő magatartást tanúsított, ugyanakkor a bilincs a rendőrségi iratok tanúsága szerint 25 percig a panaszoson volt.

A panaszos sérelmezte azt is, hogy kérése ellenére nem lazítottak a bilincsen az intézkedő rendőrök. A rendőrségi iratok szerint ugyanakkor a panaszos ilyen kérésének eleget tettek. Ebben a tekintetben tehát a Testület nem tudja feloldani az egymásnak ellentmondó állítások közötti ellentétet, így érdemben nem tudta vizsgálni ezt a kérdést.

A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés megfelelő joggal történt, nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát, ugyanakkor nem érvényesült maradéktalanul az arányosság követelménye a bilincselés időtartamát illetően, tehát a bilincselés időtartama sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát.

4) A Testület ezt követően a panaszos előállításának jogszerűségét és időtartamát vizsgálta meg.

a) A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján állították elő. A hivatkozott jogszabályhely szerint A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek; A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát

tágon értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettezésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.]

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH2013. B.13.). A Kúriai magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettezés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az idővesztés nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria fenti magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélküliség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Minthogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, hogy megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. a 33. § (1) bekezdése szerinti – azaz mérlegelés nélkül kötelező – szabadságelvonnás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A Testület az eset ennek megfelelő értékelése alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszos vonatkozásában a tettenérés megvalósult, mivel a Testület által rekonstruált tényállás szerint, mint ahogy a Testület jelen állásfoglalás III rész 1) pontjában kifejtette a rendőrök kiérkezésekor a panaszos és P. G. között még nem ért véget a fizikai konfliktus, ugyanis P. G. kabátjánál fogta, tartotta vissza a panaszost. A panaszos és P. G. maguk is beszámoltak arról, hogy közöttük nézeteltérés volt az utcán az intézkedést megelőzően.

A Testület a körülmények összességének értékelését követően arra az álláspontra jutott, hogy a fentiek alapján fennállt az előállítás feltétele. Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja megfelelő jogalapot biztosított az előállításához.

b) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy a panaszos előállításának időtartama a jogszabályi előírásoknak és az arányosság követelményének megfelelt-e.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az előállítás időtartamáról igazolást nem mellékelte a rendőrség a Testület részére. A Gy. P. r. alez., alosztályvezető a Testület megkeresésére adott összefoglaló jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a panaszos előállítása 2015. január 15-én 14 óra 10 perctől 20 óra 27 percig tartott. Gy. P. rales., alosztályvezető, úgy nyilatkozott továbbá, hogy az előállítás időtartama alatt 20 óra 16 perc és 20 óra 27 perc között a panaszos gyanúsított kihallgatása történt, majd ezt követően került sor a panaszos vonatkozásában a jogszabályoknak megfelelő ujj- tenyérlenyomat felvételére, valamint fényképfelvétel készítésére.

Mindezek alapján kijelenthető tehát, hogy az előállítás összesen 6 óra 17 perces időtartama alatt csupán 9 percig végeztek eljárási cselekményt, több mint 6 óra érdemi eljárási cselekmény nélkül telt el.

A Testület álláspontja szerint a fentiek alapján a rendőrség megsértette az Rtv. 15. §-ban foglalt arányosság követelményét.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint sérült a személyi szabadsághoz való joga.

5) A panaszos bántalmazásával a Testület ezt követően foglalkozott.

A panaszos állítása szerint, amikor visszakapta iratait, Sz. J. r. zls. sértegette őt, azt mondta a rendőrnek, hogy nem akarja a sértegetését hallgatni, erre Sz. J. r. zls. a panaszos fejét a falba verte és hátrahelyzetben megbilincselte. A zászlós azt mondta neki, hogy csak akkor mehet el, amikor ő azt mondja. A panaszos homlokán, oldalt megsérült, horzsolás jött létre, kezén bőrpír keletkezett a bilincselés következtében. A bilincset csak a rendőrkapitányság épületében vették le. A panaszos kérte, hogy lazítsanak a bilincsen, de rászorították a kezére a kérés ellenére. Ugyanakkor a panaszos és P. G. azt is előadta, hogy az intézkedést megelőzően nézeteltérése kerültek egymással az utcán.

A rendőri iratok szerint a kiérkező rendőrök a helyszínen azt látták, hogy a panaszos élettársa - P. G. - visszatartja kabátjánál fogva a panaszost. P. G. jobb szeme alatt friss horzsolásos seb, a panaszos bal arcán és bal kezén friss horzsolás volt látható. A jogszabályokban előírt felszólításnak a panaszos nem engedelmeskedett, magatartása arra utalt, hogy el kívánja hagyni a helyszínt (elindult egy másik utca irányába). Előzetes figyelmeztetést követően az intézkedő rendőrök testi kényszert alkalmaztak, a panaszost egy, az intézkedés helyén található épület falához szorították, de mivel ellenszegülése nem tört meg bilincset alkalmaztak.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyetlen valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbjét nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a

Testület a panaszos és a rendőrség nyilatkozatára, valamint a rendelkezésére álló orvosi feljegyzésre támaszkodhatott.

A Testület által rekonstruált tényállás szerint a panaszos és P. G. fizikai konfliktusba keveredtek egymással az intézkedést megelőzően, ami magát az intézkedést is kiváltotta. A rendőrségi iratok szerint a panaszoson és P. G.-n már ekkor láthatóak voltak sérülések, ami fizikai konfliktusukból adódhatott. Mivel maga a panaszos is elismerte, hogy nézeteltérésbe keveredett az utcán, a Testület elfogadja azon álláspontot, és kellően valószínű magyarázatnak tartja, hogy a sérülések ebből a konfliktusból is származhattak. Ugyanakkor semmilyen arra vonatkozó adat nem merül fel arra vonatkozólag, hogy rendőri bántalmazás történhetett. Mivel a sérülések eredetére vonatkozólag a rendőrség valószínű magyarázattal tudott szolgálni, amit a panaszos által előadottak sem cáfolnak a Testület álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a panaszos testi integritásához fűződő alapvető joga az intézkedés folyamán sérült volna.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás során bekísérték egy belső helyiségbe, ahol azt kérték vetkőzzön le, a ruháját átnézték.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint „elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni, ruházatát támadás vagy önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából a felügyeletet ellátó rendőrnek át kell vizsgálnia. A ruházat átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.”

A Testület rendelkezésére álló iratok alapján a panaszost nem helyezték el az előállító helyiségben. Ennél fogva a Szolgálati Szabályzat fent idézett kötelező jellegű ruházatátvizsgálásra vonatkozó rendelkezése nem alkalmazható a panaszossal szemben, csupán az Rtv fentebb idézett mérlegelésen alapuló – „átvizsgálhatja” – rendelkezése.

A Testület a fentieknek megfelelően az Rtv. 15. §-ban szabályozott arányosság követelményének megfelelően vizsgálta a ruházatátvizsgálás indokoltságát, és a panaszos által jelen állásfoglalás III rész 1) pontjában kifejtett cselekménye alapján arra a következtetésre jutott, hogy a ruházatátvizsgálás megfelelt az arányosság követelményének.

A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben foganatosított ruházatátvizsgálást megfelelő joggal hajtották végre, ezért ez nem sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát.

7) A panaszos sérelmezte az előállítás körülményeit.

A panaszos panaszbejelentéséről felvett jegyzőkönyvben előadta, hogy elvették tőle a székét, nem tudott leülni, majd L. F. adott neki székét, hogy le tudjon ülni. A panaszos sérelmezi, hogy 5 órán

túli fogva tartása ellenére hivatalosan élelmet nem kapott. A panaszos a folyosón ült, nem hallgatták ki. A panaszos, amikor ki akart menni mosdóba egy hölgy kiment vele, végig bent volt a vele és nem is ment ki, nézte őt, miközben szerette volna a mosdóban dolgát elvégezni. A panaszos sérelmezi, hogy a kapitányságon őt orvos nem látta.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint a panaszos nem került elhelyezésre előállító helyiségbe. A BRFK Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőr nem vett el széket a panaszostól, arról nem rendelkeznek információval, hogy más rendőri szerv beosztottja bármit is elvett volna. Ülő alkalmatlanság nem volt abban a helyiségben, ahol a panaszost előállították, de miután a panaszos, ezen kérését jelezte L. F. r. fztls. a leíróhelyiségből egy széket biztosított a panaszos számára. Mivel a panaszos nem került elhelyezésre előállító helyiségben, így dokumentáltan élelmet nem kapott. Az intézkedő rendőrök saját kezdeményezésére az OMSZ segítségét kérték, mivel a panaszosokon egymásnak okozott sérülések voltak. Az OMSZ munkatársai 16 óra 40 perckor érkeztek a Rendőrkapitányság épületébe, ahol megvizsgálták a panaszosokat és a vizsgálatról dokumentációs lapot készítettek.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés szerint A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület ehelyütt is utal továbbá az Rtv. 15. § ben szabályozott arányosság követelményére.

A Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése szerint „a személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést fogvatartó rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik. Az étel kiosztását a felügyeletet ellátó rendkívüli őr végzi. Ha a rendkívüli őr nem rendelkezik az étel kiosztásához szükséges élelmiszerhigiéniai alapismereti vizsgálattal és érvényes egészségügyi könyvvel, akkor az élelmiszer kiosztását nem végezheti. Ilyen esetben a fogvatartottat előresomagolt élelmiszerrel és az annak elfogyasztásához szükséges egyszer használatos evőeszközökkel kell ellátni.”

A panaszos előadása, a rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumok és a vonatkozó jogszabályok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a panaszos rendőri felügyelete a mosdóban, tekintettel az általa megvalósított előállítás alapjául szolgáló – lásd: jelen állásfoglalás III. rész 1) pont – tényállásra megfelel az Rtv. 15. §-ban foglalt arányosság követelményének.

A panaszos ülőalkalmatlansággal kapcsolatos panasza tekintetében a panaszos és a rendőrség előadása között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló bizonyítási eszközökkel feloldani nem tudott, ezért tekintetben érdemi vizsgálatot nem tudott folytatni, a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A panaszos orvosi ellátás hiányát sérelmező panaszát a rendőrség határozottan cáfolta, miszerint a rendőrök saját kezdeményezésre hívtak orvost, továbbá mellékeltek OMSZ mentési lapot is (aminek a Testülethez eljuttatott másolati példánya nehezen olvasható). A Testület elfogadta a rendőrség OMSZ mentési lappal alátámasztott álláspontját, ezért e tekintetben a panaszos emberi méltósághoz és testi integritáshoz való alapvetőjoga nem sérült.

A panaszos élelmezésének hiánya miatt azonban a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, ugyanis a fentebb idézett Szolgálati Szabályzat 31. § (11) bekezdése

a személyi szabadság korlátozásának első 5 órájának leteltéhez köti a fogvatartott személy élelemmel történő ellátását nem az előállító helyiségben történő elhelyezéshez. Az előállító helyiség a jogszabály rendelkezése szerint csupán az ételmezés helyszínéül jelenik meg.

A Testület véleménye szerint sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga az élelemmel történő ellátás hiánya miatt.

8) A panaszos sérelmezte a szolgálati fellépés módját és a tájékoztatás elmaradását. Ezzel összefüggésben a Testület az alábbiakat állapította meg:

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés szabályozza a rendőri intézkedés alakiságát, amely szerint „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

A Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdése tovább pontosítja az Rtv-ben meghatározottakat. Eszerint „az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.”

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszos panaszbejelentéséről felvett jegyzőkönyvben úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés során nem kapott semmilyen papírt arról, hogy előállították, mi történt, valamint nem tájékoztatták a panaszjog gyakorlásának lehetőségéről. A rendőrök nem azonosították magukat mikor kiérkeztek.

A panaszos előállításáról készült jelentés szerint a szükséges tájékoztatások megtörténtek, az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került. A rendőrség a Testületnek küldött iratsomagjában azonban mindezt alátámasztani nem tudta. Míg a panaszossal szóváltásba keveredett P. G. vonatkozásában a rendőrség megküldte a letéti tárgyról felvett jegyzőkönyvet, az „előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor, a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről és az írásos tájékoztató átvételéről szóló nyilatkozatot, valamint az előállításról szóló igazolás aláírt másolati példányát, addig a panaszos vonatkozásában ezeket a dokumentumokat nem bocsátotta a Testület rendelkezésére a rendőrség. Mindezek alapján a garanciális szerepet betöltő írott nyilatkozatok és igazolás hiányában a Testület nem látja kellően alátámasztottnak, megalapozottnak azt, hogy a szükséges tájékoztatások, igazolás kiadása bizonyosan és megkérdőjelezhetetlenül megtörtént.

Az előállításról szóló igazolást illetően a KR részéről intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy mivel szolgáltuk végeztével a KR laktanyába kellett vonulniuk ők nem állították ki igazolást, azt a BRFK Rendőrkapitányságnak kellett volna kiállítania. A BRFK Rendőrkapitányság nem mellékelte az igazolás másolati példányát a Testület részére.

Mindezek alapján a Testület elfogadta a panaszos által előadott tényállást a tekintetben, hogy a szükséges tájékoztatások, igazolás kiadása nem történt meg.

A panaszos sérelmezte továbbá a szolgálati fellépés módját, miszerint a rendőrök nem azonosították magukat, amikor kiérkeztek. A fentebb idézett Rtv. 20. § (2) bekezdése és a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdése alapján főszabály szerint az intézkedés megkezdésekor az intézkedő rendőr köteles igazolni magát.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok ezzel kapcsolatban előadták, hogy a fenti idézett jogszabályoknak megfelelően jártak el az intézkedés megkezdésekor a rendőrök, napszaknak megfelelően köszöntek, közölték nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket, továbbá az intézkedés tényét és célját.

A Testület a rendelkezésre álló iratok alapján úgy döntött, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a megfelelő tájékoztatás, igazolás kiadásának elmaradása okán sérült. A szolgálati fellépés módját illetően a panaszos és a rendőrség által előadott tényállás között olyan ellentét feszül, amelyet a Testület a rendelkezésére álló eszközökkel nem tudott feloldani, ezért a Testület úgy döntött, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

9) A panaszos beadványában sérelmezte az eljáró rendőrök hangnemét és bánásmódját.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgároknál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan

azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos a panaszbejelentésről felvett jegyzőkönyvben előadta, hogy sérelmezi az egyik eljáró rendőr Sz. J. r. zls. hangnemét és viselkedését. Sz. J. r. zls. sértegette a panaszost, azt mondta a rendőrnek, hogy nem akarja a sértegetését hallgatni, erre Sz. J. r. zls. a panaszos fejét a falba verte és hátrahelyzetben megbilincselte. A zászlós azt mondta neki, hogy csak akkor mehet el, amikor ő azt mondja.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint az intézkedő rendőrök empatikusan és tisztelettudóan viselkedtek. A rendőrök a panaszosokkal nyugodt hangnemben beszéltek és határozottan intézkedtek, nem alkalmaztak megkülönböztető bánásmódot. Sz. J. r. zls. az intézkedés alatt nem sértegette a panaszosokat, sőt nyugodt stílusával kérdéseinek hatására mondta el a P. G. az intézkedés megkezdése előtt történt eseményeket.

A fentiek alapján a panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület megítélése szerint felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszosok jogellenes cselekmény(ek)e)t követett el. Ez az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő joggal hajtották végre, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát nem sértette. A Testület véleménye szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés megfelelő joggal történt, nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát, ugyanakkor **nem érvényesült maradéktalanul az arányosság követelménye a bilincselés időtartamát illetően, tehát a bilincselés időtartama sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát.** A Testület a körülmények összességének értékelését követően arra az álláspontra jutott, hogy fennállt az előállítás feltétele. Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja megfelelő jogalapot biztosított az előállításához. **Az előállítás időtartama miatt a Testület szerint sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.** A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos testi épséghez fűződő jogának sérelme nem megállapítható. A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben fogatosított ruházatátvizsgálatát megfelelő joggal hajtották végre, ezért ez nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát. **A Testület véleménye szerint sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga az élelemmel történő ellátás hiánya miatt.** A Testület a rendelkezésre álló iratok alapján úgy döntött, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a megfelelő tájékoztatás, igazolás kiadásának elmaradása okán sérült. A szolgálati fellépés módját illetően a panaszosok és a rendőrség által előadott tényállás között olyan ellentét feszül, amelyet a Testület a rendelkezésére álló eszközökkel nem tudott feloldani, ezért a Testület úgy döntött, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható. A panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltta tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93. §-ának (6) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2015. október 22.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET